YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

12 päivänä toukokuuta 2005 *

Asiassa C-452/03,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Yhdistynyt kuningaskunta) on esittänyt 17.10.2003 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 27.10.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

RAL (Channel Islands) Ltd,

RAL Ltd,

RAL Services Ltd ja

RAL Machines Ltd

vastaan

Commissioners of Customs & Excise,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit K. Lenaerts (esittelevä tuomari), N. Colneric, K. Schiemann ja E. Juhász,

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: hallintovirkamies K. Sztranc,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.11.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— RAL (Channel Islands) Ltd, RAL Ltd, RAL Services Ltd ja RAL Machines Ltd, edustajinaan K. Lasok, QC, ja barrister V. Sloane,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään K. Manji, avustajinaan C. Vajda, QC, ja barrister M. Angiolini,

— Irlannin hallitus, asiamiehenään D. O'Hagan, avustajinaan G. Clohessy, BL, ja D. McDonald, SC,

— Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Fernandes ja Â. Seiça Neves, ja

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään R. Lyal,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.1.2005 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 2, 4 ja 9 artiklan sekä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteisön alueelle sijoittautumattomille verovelvollisille suoritettavaa arvonlisäveron palautusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt — 17 päivänä marraskuuta 1986 annetun kolmannentoista neuvoston direktiivin 86/560/ETY (EYVL L 326, s. 40; jäljempänä kolmastoista direktiivi) 1 ja 2 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa valittajana ovat RAL (Channel Islands) Ltd (jäljempänä CI), RAL Ltd (jäljempänä RAL), RAL Services Ltd (jäljempänä Services) ja RAL Machines Ltd (jäljempänä Machines) sekä niiden vastapuolena arvonlisäverosta Yhdistyneessä kuningaskunnassa vastaava viranomainen Commissioners of Customs & Excise (jäljempänä verottaja) ja joka koskee peliautomaattien käyttöpalvelujen suorituspaikan määrittämistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Kuudennen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan arvonlisäveroa on kannettava "verovelvollisen tässä ominaisuudessaan maan alueella suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta ja palvelujen suorituksesta".

4 Kuudennen direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä 'maan alueella' tarkoitetaan Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen alueellista soveltamisalaa sellaisena kuin se määritellään kunkin jäsenvaltion osalta [299] artiklassa."

5 Kuudennen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaan "'verovelvollisella' tarkoitetaan jokaista, joka itsenäisesti harjoittaa missä tahansa jotakin 2 kohdassa tarkoitettua taloudellista toimintaa, riippumatta tämän toiminnan tarkoituksesta tai tuloksesta".

6 Palvelun suorituspaikan määrittämisestä säädetään kuudennen direktiivin 9 artiklassa seuraavaa:

"1. Palvelujen suorituspaikkana on pidettävä paikkaa, jossa suorittajalla on liiketoimintansa kotipaikka tai kiinteä toimipaikka, josta palvelu suoritetaan, taikka jos tällaista kotipaikkaa tai kiinteää toimipaikkaa ei ole, suorittajan kotipaikkaa tai pysyvää asuinpaikkaa.

2. Kuitenkin

— —

c) palvelujen suorituspaikka sellaisten palvelujen osalta, jotka koskevat

— kulttuuri-, taide-, urheilu-, tiede-, kasvatus-, viihde- tai vastaavaa toimintaa, mukaan lukien tällaisen toiminnan järjestäjän harjoittama toiminta sekä tällaisen toiminnan mahdolliset liitännäiset palvelut,

— — —

on paikka, jossa nämä suoritukset tosiasiallisesti tehdään;

— —"

7 Kolmannentoista direktiivin 1 artikla kuuluu seuraavasti:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) 'yhteisön alueelle sijoittautumattomalla verovelvollisella' [kuudennen] direktiivin — — 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua verovelvollista, jolla tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna aikana ei ole ollut tällä alueella taloudellisen toimintansa kotipaikkaa tai kiinteää toimipaikkaa, josta liiketoimia suoritetaan, eikä tällaisen kotipaikan tai kiinteän toimipaikan puuttuessa kotipaikkaa tai pysyvää asuinpaikkaa, ja joka ei kyseisenä aikana ole luovuttanut tavaroita tai suorittanut palveluja 2 artiklassa tarkoitetussa jäsenvaltiossa — —"

8 Kolmannentoista direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on jäljempänä vahvistetuin edellytyksin palautettava yhteisön alueelle sijoittautumattomalle verovelvolliselle arvonlisävero, joka on kannettu muiden verovelvollisten maan alueella kyseiselle verovelvolliselle suorittamista palveluista tai irtaimen omaisuuden luovutuksista taikka tavaroiden maahantuonnista tähän maahan, jos näitä tavaroita ja palveluja käytetään [kuudennen] direktiivin — — 17 artiklan 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin liiketoimiin tai tämän direktiivin 1 artiklan 1 alakohdan b alakohdassa tarkoitettuihin palvelujen suorituksiin — —"

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

9 CI on yhtiö, joka on perustettu Guernseyssä (saari Englannin kanaalissa). RAL, Services ja Machines ovat Yhdistyneessä kuningaskunnassa perustettuja yhtiöitä. Nämä neljä yhtiötä ovat RAL Holdings Ltd:n (jäljempänä Holdings) — joka niin ikään on Yhdistyneessä kuningaskunnassa perustettu yhtiö — tytäryhtiöitä. CI, RAL, Services, Machines ja Holdings muodostavat yhdessä RAL-konsernin.

10 Vuoden 2000 loppuun mennessä RAL:lla oli käytössään peliautomaatteja Yhdistyneessä kuningaskunnassa omistamissaan tai vuokralle ottamissaan tiloissa. Se oli näihin tiloihin asennettujen peliautomaattien omistaja, ja sen palveluksessa oli omaa henkilökuntaa. Sillä oli tarvittavat luvat tilojen ja peliautomaattien käyttöön.

11 Holdings oli arvonlisäverovelvollisten ryhmän edustavana jäsenenä arvonlisäverovelvollinen peliautomaattien käytöstä saatavista tuloista.

12 Sittemmin esitettiin RAL-konsernin uudelleenjärjestelyä koskeva suunnitelma. Sillä pyrittiin kansallisen tuomioistuimen tietojen mukaan siihen, että luomalla offshore-tytäryhtiö peliautomaattien käyttöä varten ja erottamalla tämä toiminta peliautomaattien omistuksesta ja tilojen käytöstä RAL-konserni ei olisi enää arvonlisäverovelvollinen peliautomaattipalveluista ja voisi tehdä ostovähennyksen.

13 Niinpä CI perustettiin Guernseyssä, joka kuuluu Kanaalisaariin, jotka ovat yhteisön alueen ulkopuolella. Saman suunnitelman mukaisesti Machines ja Services perustettiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

14 RAL:lla on vuokrasopimukset tiloihin, joihin peliautomaatit on asennettu, sekä pelihallin pitämiseen oikeuttavat luvat. Se on antanut CI:lle luvan asentaa ja käyttää peliautomaatteja noissa tiloissa.

15 Machines omistaa kaikki peliautomaatit, joita RAL-konsernilla on käytössä, ja sillä on näihin liittyvät luvat. CI:n kanssa solmitun vuokrasopimuksen mukaan Machines toimittaa CI:lle peliautomaatit ja takaa niiden toimintakunnon.

16 CI toimii siten, että se antaa yleisön käyttää Machinesin toimittamia peliautomaatteja RAL:n sen käyttöön antamissa tiloissa. CI kuitenkin harjoittaa tätä toimintaa antaen peliautomaattien päivittäisen hoidon alihankintana Servicesin tehtäväksi. Viimeksi mainitun yhtiön palveluksessa on lähes koko RAL-konsernin henkilökunta eli noin 600 työntekijää. CI:llä ei ole omaa henkilöstöä Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

17 RAL-konsernin mainitun uudelleenjärjestelyn seurauksena CI katsoi kuudennen direktiivin 2, 4 ja 9 artiklaan perustuen, että peliautomaattien käyttöpalvelujen oli katsottava tapahtuvan Guernseyllä. Koska nämä palvelut oli sen käsityksen mukaan suoritettu yhteisön ulkopuolella, sillä ei mielestään ollut velvollisuutta maksaa arvonlisäveroa Yhdistyneessä kuningaskunnassa asiakkailleen suorittamistaan palveluista. Se vaati myös kolmannentoista direktiivin 1 ja 2 artiklan nojalla ostovähennystä.

18 Verottaja hylkäsi päätöksellään 28.8.2001 CI:n vaatimukset. Se katsoi CI:n olevan arvonlisäverovelvollinen Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Lisäksi se totesi, ettei ollut syytä ottaa huomioon RAL-konsernin uudelleenjärjestelyä, joten — kuten aiemman kauden aikana — Holdings edelleen suoritti kyseisiä palveluja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Verottajan mukaan CI:n vaatimukset oli joka tapauksessa hylättävä, koska kyseessä oli oikeuden väärinkäyttö.

19 CI, RAL, Machines ja Services valittivat päätöksestä tuomioistuimeen nimeltä VAT and Duties Tribunal, London. Tämä katsoi ratkaisussaan 3.12.2002, että CI suorittaa palvelut Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevista kiinteistä toimipaikoista käsin kuudennen direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Niinpä kyseinen tuomioistuin totesi CI:n suorittavan peliautomaattipalvelut Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja että nämä palvelut ovat arvonlisäveron alaisia tuossa jäsenvaltiossa. Se kuitenkin hyväksyi näiden mainittujen yhtiöiden vaatimukset niiltä osin kuin ne koskivat verottajan lisävaatimuksia, koska palvelut tosiasiassa suoritti CI eikä Holdings ja koska oikeuden väärinkäytön periaatetta ei voitu tässä tapauksessa soveltaa.

20 CI haki päätökseen muutosta nyt ennakkoratkaisua pyytävästä tuomioistuimesta. Verottajakin haki samaan päätökseen muutosta siltä osin kuin siinä hylättiin sen lisävaatimukset.

21 Näin ollen High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, on lykännyt asian ratkaisua ja esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"Nyt käsiteltävässä asiassa vallitsevissa olosuhteissa ja [kuudes direktiivi] ja erityisesti sen 2, 4 ja 9 artikla, [kolmastoista neuvoston direktiivi] ja erityisesti sen 1 ja 2 artikla sekä yhteisön oikeuden yleiset periaatteet huomioon ottaen:

1) Miten kuudennen direktiivin 9 artiklan ilmaisua 'kiinteä toimipaikka' on tulkittava?

2) Mitä tekijöitä on otettava huomioon ratkaistaessa sitä, suoritetaanko peliautomaattipalvelut CI:n kaltaisen yrityksen liiketoiminnan kotipaikasta vai jostakin sellaisesta kiinteästä toimipaikasta, joka CI:n kaltaisella yrityksellä voi olla?

3) Erityisesti silloin kun

a) yrityksen (A) liiketoimintaa on järjestelty nyt käsiteltävässä asiassa vallitsevien kaltaisissa olosuhteissa siten, että etuyhteydessä oleva yritys (B), jonka liiketoiminnan kotipaikka on yhteisön alueen ulkopuolella, suorittaa peliautomaattipalveluja, ja kun järjestelyllä pyritään ainoastaan siihen, ettei A:n tarvitse maksaa arvonlisäveroa siinä valtiossa, johon se on sijoittautunut,

i) voidaanko peliautomaattipalvelut katsoa suoritettavan kyseisessä jäsenvaltiossa olevasta kiinteästä toimipaikasta; ja jos näin on,

ii) onko peliautomaattipalvelut katsottava suoritettavan kiinteästä toimipaikasta vai onko ne katsottava suoritettavan paikasta, jossa B:llä on liiketoimintansa kotipaikka?

b) Kun yrityksen (A) liiketoimintaa on järjestelty siten, että palvelujen suorituspaikkaan sovellettavien sääntöjen vuoksi etuyhteydessä olevan yhtiön (B) tarkoituksena on nyt käsiteltävässä asiassa vallitsevien kaltaisissa

olosuhteissa suorittaa peliautomaattipalvelut yhteisön alueen ulkopuolella sijaitsevasta liiketoiminnan kotipaikasta ilman siinä jäsenvaltiossa, johon A on sijoittautunut, olevaa sellaista kiinteää toimipaikkaa, josta kyseiset palvelut suoritetaan, ja kun järjestelyllä pyritään ainoastaan siihen, ettei A:n tarvitse maksaa kyseisistä palveluista arvonlisäveroa tässä valtiossa:

i) onko B:n ja etuyhteydessä olevien yritysten (A, C ja D) välisiä liiketoimia jäsenvaltiossa pidettävä arvonlisäverotuksellisesti kyseisten yritysten taloudelliseen toimintaan liittyvinä palveluina, jotka nämä yritykset ovat suorittaneet tai jotka on suoritettu niille; ja jos näin ei ole,

ii) mitä tekijöitä on otettava huomioon ratkaistaessa sitä, kuka on suorittanut peliautomaattipalvelut?

4) a) Onko olemassa sellainen oikeuksien väärinkäyttöä koskeva periaate, jonka perusteella voidaan (riippumatta siitä, miten arvonlisäverodirektiivejä on tulkittava) sulkea pois nyt käsiteltävän kaltaisessa asiassa tavoiteltu etu?

b) Jos näin on, miten kyseistä periaatetta on sovellettava nyt käsiteltävään asiaan liittyvien kaltaisissa olosuhteissa?

5) a) Mitä merkitystä, jos lainkaan, on annettava sille seikalle, että A, C ja D eivät ole B:n tytäryhtiöitä ja että A, C tai D eivät ole oikeudellisesti eivätkä taloudellisesti B:n määräysvallassa?

b) Vaikuttaisiko johonkin edellä esitettyyn kysymykseen annettavaan vastaukseen se, että B:n yhteisön alueen ulkopuolella sijaitsevassa liiketoimintansa kotipaikassa harjoittaman kaltainen hallintotoiminta oli välttämätöntä peliautomaattipalvelujen suorittamiseksi asiakkaille eivätkä A, C ja D harjoita tällaista toimintaa?"

Ennakkoratkaisukysymykset

Alustavat huomautukset

22 Kansallisen tuomioistuimen tarkoittama toiminta eli pelihalleihin asennettujen peliautomaattien antaminen yleisön käyttöön vastiketta vastaan on kuudennen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu palvelusuoritus. Kysymyksillään kansallinen tuomioistuin haluaa saada tietää, miten tällaisen palvelun suorittamispaikka määräytyy.

23 Kuudennen direktiivin 9 artiklassa on säännökset, joiden mukaan määräytyy verotuksellinen liittymäkohta. Artiklan 1 kohdassa säädetään pääsäännöstä ja

2 kohdassa eräistä erityisistä liittymäkohdista. Säännöksillä on tarkoitus välttää toimivaltakiistat, jotka voisivat johtaa kaksinkertaiseen verotukseen, ja toisaalta tulojen verottamatta jääminen (ks. asia 168/84, Berkholz, tuomio 4.7.1985, Kok. 1985, s. 2251, Kok. Ep. VIII, s. 263, 14 kohta; asia C-327/94, Dudda, tuomio 26.9.1996, Kok. 1996, s. I-4595, 20 kohta ja asia C-167/95, Linthorst, Pouwels en Scheres, tuomio 6.3.1997, Kok. 1997, s. I-1195, 10 kohta).

24 Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut kuudennen direktiivin 9 artiklan kahden ensimmäisen kohdan välisen suhteen osalta, ettei 1 kohdan voida katsoa olevan millään tavoin ensisijainen suhteessa 2 kohtaan. On kulloinkin vain selvitettävä, kuuluuko tilanne 9 artiklan 2 kohdassa erikseen mainittuihin tilanteisiin — ellei kuulu, sovelletaan 1 kohtaa (em. asia Dudda, tuomion 21 kohta ja em. asia Linthorst, Pouwels en Scheres, tuomion 11 kohta).

25 Onkin ensin tutkittava, kattaako kuudennen direktiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohta, jossa määritetään verotuksellinen liittymäkohta "viihde- tai vastaavan toiminnan" osalta, ennakkoratkaisupyynnössä tarkoitetun kaltaisen toiminnan, kuten Irlannin ja Portugalin hallitukset väittävät. Tältä osin on muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen tulee esittää kansalliselle tuomioistuimelle kaikki yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa sen käsiteltävänä olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko se viitannut näihin seikkoihin esittämissään kysymyksissä (ks. asia C-241/89, SARPP, tuomio 12.12.1990, Kok. 1990, s. I-4695, 8 kohta; asia C-315/92, Verband Sozialer Wettbewerb, ns. Clinique-tapaus, tuomio 2.2.1994, Kok. 1994, s. I-317, Kok. Ep. XV, s. I-13, 7 kohta; asia C-87/97, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, tuomio 4.3.1999, Kok. 1999, s. I-1301, 16 kohta ja asia C-456/02, Trojani, tuomio 7.9.2004, Kok. 2004, s. I-7573, 38 kohta).

Kuudennen direktiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan tulkinta

26 Irlannin ja Portugalin hallitusten mukaan CI:n toiminta kuuluu kuudennen direktiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan soveltamisalaan, koska siinä tarjotaan viihteeseen välittömästi liittyviä palveluja. Toiminnan harjoituspaikkana on tämän seurauksena palvelusuoritusten tosiasiallinen tekopaikka eli pääasian tapauksessa Yhdistyneen kuningaskunnan alue.

27 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ja RAL-konserniin kuuluvat yhtiöt sitä vastoin väittävät, että ennakkoratkaisupyynnössä tarkoitetut palvelusuoritukset eivät kuulu kuudennen direktiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan alaisuuteen. Ne huomauttavat tältä osin, että kyseessä olevan palvelun vastaanottajan pääasiallisena tavoitteena on taloudellisen voiton saaminen eikä viihde sinänsä. Yhtiöt toteavat lisäksi, että edellä mainitun säännöksen soveltaminen tarkoittaa joka tapauksessa palvelun suorittajan taiteellista toimintaa. Se seikka, että peliautomaatin käytöllä voi olla viihdyttävä aspekti, kuten matkapuhelimen käytöllä, ei muuta kyseisten palvelujen suoritusta viihdetoiminnaksi saman artiklan 2 kohdan c alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetussa mielessä.

28 Komission mukaan kuudennen direktiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan tarkoituksena on luoda erityisjärjestely tietyille verovelvollisten toisilleen suorittamille palveluille, joiden kustannukset siirtyvät tavaroiden tai palveluiden hintaan (ks. em. asia Dudda, tuomion 23 ja 24 kohta). Pääasia koskee kuitenkin peliautomaattipalveluiden suorittamista kuluttajalle, joten ainoastaan artiklan 1 kohta on sovellettavissa.

29 Tältä osin on todettava, että kuudennen direktiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan viihdetoimintaa tai vastaavaa toimintaa tarkoittavien palvelusuoritusten suorituspaikka on paikka, jossa ne tosiasiallisesti tehdään.

30 Sen osalta, ovatko pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltaiset palvelusuoritukset viihdetoimintaa tai vastaavaa toimintaa, on huomattava, että CI antaa peliautomaatit yleisön käyttöön vastiketta vastaan pelihalleissa, jotka on nimenomaisesti järjestetty tätä tarkoitusta varten.

31 Tässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnössä tarkoitetun toiminnan pääasiallisena tarkoituksena on peliautomaattien käyttäjien viihdyttäminen eikä taloudellisen voiton antaminen näille. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 29 kohdassa huomauttanut, epävarmuus taloudellisesta voitosta nimenomaan on keskeinen peliautomaattien käyttäjien tavoittelemaa viihdettä merkitsevä seikka.

32 Kuudennen direktiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukainen viihdetoiminta tai vastaava toiminta ei edellytä taiteellista suoritusta palvelun suorittajalta. Toiminta, jonka pääasiallisena tarkoituksena, johon palvelun suorittaja pyrkii, on tämän asiakkaiden viihdyttäminen, on säännöksessä tarkoitettua viihdetoimintaa tai vastaavaa toimintaa.

33 Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 33 kohdassa niin ikään huomauttaa, mainitun säännöksen muodostaman liittymäsäännön soveltamista pääasian kaltai-

seen tilanteeseen ei estä se, että kyseessä olevien palvelujen vastaanottajat ovat kuluttajia. Säännöksen soveltamisala ei nimittäin rajoitu vain verovelvollisten välisiin palvelusuorituksiin. Lisäksi on todettava, ettei mainitun liittymäsäännön soveltaminen tällaisessa tilanteessa ole käytännössä mitenkään vaikeaa. Paikka, jossa kyseinen toiminta suoritetaan, on helposti yksilöitävissä. Tällaisen säännön soveltaminen on verotuksen kannalta järkevä ratkaisu, sillä kyseiset palvelut kuuluvat sen jäsenvaltion arvonlisäverosäännöstön alaisuuteen, jonka alueelle niiden vastaanottajat ovat sijoittautuneet.

34 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että palvelusuorituksia, jotka muodostuvat siitä, että yleisön annetaan vastiketta vastaan käyttää jäsenvaltion alueella oleviin pelihalleihin asennettuja peliautomaatteja, on pidettävä kuudennen direktiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettuna viihdetoimintana tai vastaavana toimintana niin, että palvelun suorittamispaikkana on paikka, jossa palvelusuoritus tosiasiallisesti tehdään.

Oikeudenkäyntikulut

35 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimessa, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Palvelusuorituksia, jotka muodostuvat siitä, että yleisön annetaan vastiketta vastaan käyttää jäsenvaltion alueella oleviin pelihalleihin asennettuja peliautomaatteja, on pidettävä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettuna viihdetoimintana tai vastaavana toimintana niin, että palvelun suorittamispaikkana on paikka, jossa palvelusuoritus tosiasiallisesti tehdään.

Allekirjoitukset